

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus juhtumi 437/2015/ZA kohta - Otsus kaebuse 437/2015/ZA kohta, mis käsitleb väidetavat huvide konflikti seoses geenmuundatud organismide riskihindamise projektiga, mida rahastas Euroopa Komisjon

Otsus

Juhtum 437/2015/ZA - Alguskuupäev: {0} 15/04/2015 - Otsuse kuupäev: {0} 28/07/2016 - Asjassepuutuvad institutsioonid Euroopa Komisjon (Haldusomavoli ei tuvastatud) |

Ombudsman uuris asja. Ta nõustus komisjoniga, et komisjon ei tohi takistada enda rahastatavate teadusuuringute teaduslikku tõlgendamist või avaldamist. Ombudsman järeldas ka, et üksnes sidemete olemasolu projektis osalevate teadlaste ja tööstusharu vahel ei tõesta huvide konflikti. Ombudsman märkis, et komisjon rahastab sageli projekte, mis toimuvad tööstuses või tööstusega lähedalt seotud rühmade abil. Ombudsman soovitas komisjonil sellegipoolest saata kaebuse esitajale täielikum ja põhjalikum selgitus, miks ta on seisukohal, et tööstuse ja projekti GRACE teadlaste sidemed ei ole huvide konflikt.

Ombudsman leidis ka, et komisjon oli järginud kõiki õigussätteid, mis käsitlevad seitsmenda raamprogrammiga rahastatavate projektide valimisel osalevate eksperthindajate nime avaldamist. Et läbipaistvust veelgi suurendada ja hõlbustada üldsuse järelevalvet, soovitas ombudsman komisjonil tulevikus avaldada eksperthindajate nimed seitsmenda raamprogrammi teemade ja/või valdkondade kaupa. Samuti soovitas ombudsman avaldada hindajate huvide deklaratsioonid.

Kaebuse taust

1. Kaebus puudutab väidetavaid huvide konflikte ja väidetavaid suutmatusi teadusliku teabe nõuetekohaseks hindamiseks seoses Euroopa Komisjoni seitsmenda raamprogrammi raames ELi rahastamiseks valitud projekti rahastamisega.

2. Projekt nimega GRACE (geneetiliselt muundatud organismide riskihindamine ja tõendite edastamine) hõlmas GMode riskihindamist [1]. See valiti ELi rahastamiseks pärast 2011. aastal algatatud projektikonkurssi.
3. Kaebuse esitaja, Saksamaal asuv uurimisinstituut, avaldas 2013. aastal aruande, [2] milles ta juhtis tähelepanu sellele, mida ta pidas GRACE projekti teaduslikeks puudusteks. Samuti väitis ta, et GRACE projekti koordinaatori ja osalevate teadlastega on seotud võimalikud huvide konfliktid.
4. 2014. aastal saatis kaebuse esitaja komisjonile kirja, milles kaebas, et komisjon ei olnud kaebuse esitaja 2013. aasta aruande suhtes seisukohta võtnud. Hiljem palus ta komisjonil avalikustada nende ekspertide nimed, kes olid projekti GRACE rahastamiseks välja valinud.
5. Komisjon vastas, et GRACE projektis osalevad eksperdid valiti välja kõrgete standardite alusel ning ta ei näe põhjust seada kahtluse alla projekti teaduslikku sõltumatust ja teaduslikku usaldusväärsust. Kaebuse esitaja ei olnud rahul komisjoni vastusega ja esitas käesoleva kaebuse ombudsmanile 10. märtsil 2015.

Uurimine

6. Ombudsman algatas kaebuse uurimise, keskendudes järgmistele küsimustele: i) komisjoni väidetav suutmatus lahendada kaebuse esitaja muret projekti tulemuste teadusliku usaldusväärsuse ja sellega seotud ajakirjas *Archives of Toxicology* avaldatud teabe sõltumatuse pärast ning ii) komisjoni väidetav suutmatus tagada projekti GRACE objektiivsus ja sõltumatus, eelkõige täielik läbipaistvus projekti valikus osalevate ekspertide osas.
7. Uurimise käigus sai ombudsman Euroopa Komisjoni arvamuse kaebuse kohta ja seejärel kaebuse esitaja märkused vastusena komisjoni arvamusele. Uurimise läbiviimisel on ombudsman võtnud arvesse poolte esitatud argumente ja arvamusi.

i) Väidetav suutmatus lahendada kaebuse esitaja muret projekti tulemuste teadusliku usaldusväärsuse ja sellega seotud ajakirjas

Archives of Toxicology

avaldatud väljaande sõltumatuse pärast

Ombudsmanile esitatud argumendid

8. Kaebuse esitaja ei olnud rahul komisjoni vastusega küsimustele, mis puudutasid enne GRACE tulemuste avaldamist teadusajakirjas *Toxicology* avaldatud vastastikuse eksperdihinnangu protsessi terviklikkust ja sõltumatust. Kaebuse esitaja väitis, et ajakirja

toimetajal on tihedad sidemed mõne artikli autori ja tööstusharuga. Seega ei olnud väljaande sõltumatus ja teaduslik usaldusväärsus tagatud. Teises kirjas komisjonile nõudis kaebuse esitaja, et avaldamine tuleks tagasi võtta ja et taasavaldamist kaalutakse alles pärast ranget vastastikust hindamist. Kaebuse esitaja märkis ka, et komisjon peaks tagama, et dokument avaldatakse ajakirjas „mitte häbimärgistatud“ küsitava koostööga biotehnoloogiatoöstusega.

9. Komisjon vastas, et GRACE uuringu kavandamisel ja rakendamisel ning 90-päevaste söötmiskatsete tulemuste tõlgendamisel konsulteeriti ulatuslikult ja avatud kodanikuühiskonna organisatsioonide (sealhulgas kaebuse esitaja), tööstuse ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Tulemused tehti üldsusele kättesaadavaks ja neid arutati enne avaldamist.

10. Teaduslike järelduste objektiivsuse kohta väitis komisjon, et teadusringkondade ülesanne on arutada avalikul arutelul erinevaid järeldusi. Ta rõhutas, et komisjoni ülesanne ei ole sekkuda teadustõlgendusse või avaldamisprotsessi, seades kahtluse alla või võrdledes erinevaid teaduslikke järeldusi. Igasugust sekkumist selles osas võib tõlgendada poliitilise sekkumisena teadusprotsessi ja see oleks vastuolus teadusliku vabaduse põhimõttega. Sama kehtib ka vastastikuse hindamise protsessi kohta, mis eelnes ajakirjas *Archives of Toxicology* avaldamisele. Komisjon väitis, et avaldamisprotsessi eest vastutavad teadlased, kes vastutavad aruande koostamise ja avaldamise eest, ning et teadusliku väljaande sisu või avaldamisele eelneva läbivaatamisprotsessi kohta seisukoha võtmine ei ole osa tema ülesandest.

11. Komisjon märkis, et ta oli teadlik, et kaebuse esitajale saadetud kirjas, mis avaldati projekti veebisaidil, käsitles uuringu koordinaator punktikaupa kaebuse esitaja tuvastatud väidetavaid teaduslikke puudusi. Lisaks väitis komisjon, et teaduslikku arutelu tuleks jätkata asjakohase teadusplatvormi kaudu, näiteks ajakirjas *Archives of Toxicology* kättesaadavaks tehtud platvormi kaudu, et julgustada ja hõlbustada avatud teaduslikku arutelu ja GRACE tulemuste hindamist.

12. Lõpuks väitis komisjon, et kaebuse esitaja ei ole tõendanud mingit huvide konflikti avaldamise käigus. Ta märkis, et ajakirja peatoimetaja lükkas tagasi süüdistused tema väidetava huvide konflikti kohta kirjas, mis avaldati *toksikoloogia arhiivis*.

13. Oma märkustes ei olnud kaebuse esitaja rahul komisjoni arvamuses esitatud täiendava selgitusega.

Ombudsmani hinnang

14. Ombudsman leiab, et komisjoni arvamuses on kaebuse esitaja muresid nõuetekohaselt käsitletud. Ta nõustub komisjoni enda seisukohaga, et komisjon ei tohi sekkuda tema rahastatavate teadusuuringute avaldamisse kolmandate isikute poolt. Samuti märgib ta, et igal juhul kontrollis komisjon, kas GRACE projekti teadlased reageerisid kaebuse esitaja 2013. aasta aruandele. GRACE koordinaator vastas kohe kaebuse esitaja teaduslikule kritikale, samas kui ajakirja toimetaja vastas kaebuse esitaja väidetele selle kohta, et enne avaldamist ei olnud läbivaatamine sõltumatu. Lisaks avaldati mõlemad vastused GRACE veebilehel.

II) Väidetav suutmatkus tagada projekti GRACE objektiivsus ja sõltumatus, eelkõige tagades täieliku läbipaistvuse projekti valikus osalevate ekspertide suhtes.

Ombudsmanile esitatud argumendid

15. Kaebuse esitaja väitis, et mitmed GRACE projektiga seotud teadlased ja projekti teaduslik koordinaator olid tihedalt seotud üksustega, mida täielikult või osaliselt rahastavad biotehnoloogiatööstus [3] .

16. Peale selle väitis kaebuse esitaja, et pärast tema aruande avaldamist 2013. aasta aprillis ei kontrollinud komisjon piisavalt võimalikke huvide konflikte. Seetõttu ei olnud sellega tagatud GRACE projekti sõltumatus ja teaduslik usaldusväärsus. Kaebuse esitaja väitis, et vastupidiselt GRACE'i teadlaste esitatud tõlgendusele viitasid kaebuse esitaja andmed geneetiliselt muundatud maisiga toidetud rottide tervisele teatavale negatiivsele mõjule.

17. Kaebuse esitaja väitis ka, et komisjoni praegune praktika selles valdkonnas seoses ekspertidest hindajate nimede avaldamisega on läbipaistvuse seisukohast ebapiisav. Täieliku läbipaistvuse tagamiseks peaks komisjon kaebuse esitaja arvates avalikustama, millised eksperdid on määratud hindama, milliseid üksikuid projektitaotlusi hinnatakse. Seega peaks komisjon näiteks avaldama GRACE projektiga tegelenud ekspertidest hindajate nimed.

18. Oma arvamuses kordas komisjon oma otsustavust tagada kõigis rahastatavates projektides võimalikult kõrged standardid. Selleks valib ta eksperte rahvusvaheliste vastastikuste eksperdihindangute põhjal. Samuti tagab see projektide edenemise korrapärase järelevalve ja hindab nende tulemusi.

19. Seoses GRACE projekti seostega tööstusega juhtis komisjon tähelepanu sellele, et konkursikutses nõuti konkreetselt, et taotleja projektid peavad olema seotud olemasolevate seotud tegevuste ja sidusrühmadega, sealhulgas tööstusega.

20. Lisaks väitis komisjon, et nagu kõigi seitsmenda raamprogrammi projektide puhul, valiti GRACE projekt välja rahvusvaheliste vastastikuse eksperdihindangu standardite alusel, kasutades sõltumatuid kõrgelt kvalifitseeritud eksperte. Ta väitis, et sõltumatute välisekspertide abil tagab komisjon, et rahastamiseks valitud ettepanekuid hinnatakse erapooletult ja õiglaselt. Projektide hindamiseks kasutatavad eksperdid valitakse andmebaasist, mis on suunatud nii üksikisikutele kui ka asjaomastele organisatsioonidele, näiteks riiklikele teadusasutustele, teadusasutustele ja ettevõtetele. Eeskirjadega nähakse ette konkreetsed valikukriteeriumid ja -oskused, mida tuleb arvesse võtta ekspertide reservi loomisel ja nende määramisel üksikutele ettepanekutele. Ekspertid töötavad isiklikult ja sõltumatult mis tahes organisatsioonist [4] .

21. Lisaks loetles komisjon GRACE projekti hindamise aluseks olnud hindamis- ja

valikukriteeriumid [5] . Ta märkis, et järgiti kõiki kehtivaid õigusnorme, mille eesmärk on tagada kõrgeimad sõltumatuse ja tipptaseme standardid. Ta rõhutas, et sõltumatu eksperdi nimetamisel võtab komisjon kõik vajalikud meetmed tagamaks, et eksperdil ei tekiks huvide konflikti olukorda küsimuses, mille kohta ekspert peab esitama arvamuse [6] .

22. Komisjon märkis, et asjakohaste eeskirjade kohaselt avaldatakse igal aastal kõigi seitsmenda raamprogrammi eriprogrammide hindamisprotsessi kaasatud ekspertide täielik nimekiri [7] . Lisaks märkis komisjon, et puudub kohustus avaldada ekspertide nimed iga projektikonkursi kohta, mis on seotud programmiga hõlmatud projektiga, sest see mõjutaks „*nende erapooletust ja usaldusväärsust, mõjutaks nende arvamust ja/või kahjustaks otsustamisprotsessi* “. Eespool nimetatud eeskirjade alusel ja andmekaitsevennõuete järgimiseks märkis komisjon, et tal ei ole võimalik avalikustada projekti GRACE valinud ekspertide nimesid.

23. Kaebuse esitaja rõhutas oma märkustes, et komisjon ei kinnitanud GRACE projekti hindamisse ja valikusse kaasatud ekspertide sõltumatust. Ta nõudis, et ekspertide nimed avalikustataks.

24. Lisaks väitis kaebuse esitaja, et komisjon ei ole käsitletud oma väiteid GRACE projektis osalevate juhtivate teadlaste ilmsete ja varjatud huvide konfliktide kohta, hoolimata selgetest tõenditest, mille kaebuse esitaja oli esitanud oma aruannetes ja muudes kirjalikes teatistes komisjoniga.

Ombudsmani hinnang

25. Kaebuse esitaja tõstatas kaks eraldi küsimust väidetavate huvide konfliktide kohta. Ta väidab *esiteks* , et GRACE projekti valijatel olid huvide konfliktid. *Teiseks* väidab ta, et GRACE projekti kaasatud teadlastel olid sidemed tööstusega.

26. *Esimene* küsimus on, kas GRACE projekti valinud ekspertide puhul esines huvide konflikt. Ombudsman juhib tähelepanu sellele, et huvide konflikt tekib siis, kui **ametiisikul** või ametiasutuse ülesannete täitmisel abistaval isikul (näiteks sõltumatul eksperdil, kes nõustab avalik-õiguslikku institutsiooni) on erahuvid, mis on vastuolus asjaomase avaliku sektori asutuse huvidega. Selliseid huvide konflikte tuleb vältida seetõttu, et need kahjustavad avaliku sektori asutuse sõltumatust ja seavad kahtluse alla ametiasutuse tehtud otsuste objektiivsuse.

27. Seda arvesse võttes juhib ombudsman tähelepanu sellele, et huvide konflikt seoses GRACE projektiga oleks võinud tekkida, kui näiteks konkreetsetel GRACE projekti valinud ekspertidel oleks olnud seos huvitatud isikuga, näiteks biotehnoloogiatoöstusega või GRACE projektis osalevate teadlastega.

28. Toimikus puuduvad aga tõendid selle kohta, et GRACE projekti valinud eksperdid oleksid huvide konfliktis. Kaebuse esitaja seisukoht näib olevat, et projekti GRACE ei oleks tohtinud rahastamiseks valida ja et selle rahastamiseks valinud isikud peavad olema huvide konflikti olukorras. See näib olevat vaid väide, mis ei kujuta endast tõendit huvide konflikti kohta.

29. Ombudsman juhib tähelepanu sellele, et komisjon avaldab kõigi ekspertide nimed, keda komisjon kasutab projektide hindamiseks programmide, teemade ja aastate kaupa [8] . Komisjon teeb seda ennetavalt, kuna määruse (EÜ) nr 1906/2006 artikli 17 lõikega 5 nõutakse, et komisjon avaldaks kord aastas nimekirja sõltumatutest ekspertidest, kes on teda seitsmendas raamprogrammis abistanud ja mida korraldatakse programmide kaupa [9] . Kaebuse esitaja ei ole siiski väitnud, et asjaomasel aastanimekirjas oleval isikul [10] oleks seos huvidega, mis oleksid välistanud tema GRACE projekti hindamise.

30. Sellega seoses märgib ombudsman, et läbipaistvus on parim viis huvide konflikti vältimiseks. Mida läbipaistvam on komisjon projektide väljavalinud ekspertide nimetamisel, seda vähem on tõenäoline, et huvide konfliktid jäävad avastamata. Ombudsman hindab asjaolu, et komisjon juba avaldab seitsmenda raamprogrammi projektidesse kaasatud ekspertide nimekirja teemade kaupa. Ombudsman usub, et **komisjon võiks tulevikus** kaaluda konkreetsete projektide hindamisse kaasatud ekspertide nimede avaldamist seitsmenda raamprogrammi valdkondadele ja/või teemakategooriatele vastavate jaotuste kaupa. Ombudsman on seisukohal, et selline jaotus tagaks endiselt vajaliku tasakaalu läbipaistvuse ja otsustusprotsessi kaitsmise ning hindajate vahel.

31. Ombudsman märgib, et seitsmenda raamprogrammi avaldatud nimekirjad sisaldavad ekspertide nimesid, nende nimesid, kodakondsust, institutsiooni ja tegevusvaldkonda [11] . Ta teeb ettepaneku, et komisjon avaldaks **tulevikus ja sarnaste programmide puhul** [12] ka oma huvide deklaratsioonid. Sellised huvide deklaratsioonid peaksid olema piisavalt üksikasjalikud, et huvitatud isikud saaksid võtta seisukoha huvide konflikti olemasolu kohta seoses mis tahes konkreetse projekti hindamisega. Selleks et vältida võimalikke raskusi seoses vajadusega kaitsta isikuandmeid, tuleks asjaomaseid eksperte eelnevalt teavitada sellest, et komisjon kavatab avaldada nende nimed ja huvide konflikti deklaratsioonid konkreetse projektikonkursi raames, mille kallal nad töötavad.

32. Seoses küsimusega, kas komisjon peaks **nüüd** avaldama täiendavat teavet konkreetsete ekspertide kohta, kes GRACE ettepanekut analüüsisid, märgib ombudsman, et soovi korral võib kaebuse esitaja taotleda üldsuse juurdepääsu asjaomastele dokumentidele vastavalt dokumentidele juurdepääsu määrusele (EÜ) nr 1049/2001 [13] .

33. Teise küsimuse kohta märgib ombudsman, et komisjon rahastab sageli projekte, mida viivad ellu tööstusharu või tööstusega tihedalt seotud rühmad. Kõnesolev hanketeade nõudis tõepoolest selliseid sidemeid tööstusega [14] . Sellest järeldub, et projekt GRACE aktsepteerib oma ülesehituses tööstusega seotud sidemete väärtust ja seega võib tekkida huvide konflikti tajumine. Vastuvõetamatu huvide konflikti olemasolu sõltub siiski konkreetsest juhtumist ja asjaomase tööstusharu organisatsiooni tegevuse täpsest laadist ning selle organisatsiooni ja ühe või mitme asjaomase teadlase vaheliste seoste ulatusest.

34. Ombudsman märgib, et enamik GRACE projekti kaasatud teadusasutustest olid ülikoolid ja avalik-õiguslikud teadusasutused [15] . Ombudsmani arvates ei esitanud kaebuse esitaja põhjendatud tõendeid, mis näitaksid, et esineb lubamatu huvide konflikt.

35. Ombudsman usub siiski, et kui tekib kahtlus ELi rahastatud projektis osalevate teadlaste sõltumatuse kohta, peab komisjon reageerima ennetavalt. Tema vastus sellises olukorras peaks olema põhjalik, täielik ja põhinema kõigil faktidel. Kui sellisel viisil ei reageerita, võib see kahjustada komisjoni kui projekti rahastaja legitiimsust ning õõnestada teadusväljundit ennast. Nii on see veelgi enam juhul, kui sarnaselt GRACE projektiga loodetakse, *et teaduslikud tulemused „toetavad ELi riskihindajaid ja ELi poliitikakujundajaid, esitades teaduslikke tõendeid ja teaduslikke soovitusi ELi riskihindamise protsessi ja üldiselt GMode bioohutuse alaste teadusuuringute tulemuste kohta“* [16]. Käesoleval juhul ei vastanud komisjon kaebuse esitaja muredele nii põhjalikult ja nii põhjalikult, kui oleks soovitav.

Järeldus

Selle kaebuse uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle järgmise järeldusega:

Ombudsman ei leia komisjoni haldusomavoli.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja komisjoni.

Parandusettepanekud

1. Võttes arvesse ombudsmani järeldusi punktis 35, peaks komisjon kaaluma kaebuse esitajale põhjalikumat ja põhjalikumat selgitust selle kohta, miks ta leiab, et tööstuse ja GRACE teadlaste vahelised sidemed ei tekita huvide konflikti.

2. Kui isikuandmete töötlemist ja ärisaladust käsitlevatest asjakohastest sätetest ei tulene teisiti, peaks komisjon seadusandja seatud läbipaistvuse eesmärgi paremaks täitmiseks kaaluma selliste ekspertide nimede avaldamist, kes hindavad projekte seitsmenda raamprogrammi teema- ja/või valdkonnakategooriate kaupa. Lisaks tuleks ekspertide nimekirjade avaldamisele lisada nende huvide deklaratsioonid.

Emily O'Reilly

Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 28.7.2016

[1] Täpsema teabe saamiseks vt: <http://www.grace-fp7.eu/en/content/grace-brief> [Linki]

[2] Link aruandele:

http://www.testbiotech.org/sites/default/files/Testbiotech_Doubts_%20EU_Research_Project_GRACE_2.pdf

[3] Kaebuse esitaja viitas eelkõige Rahvusvahelisele Eluteaduste Instituudile (ILSI) ja Rahvusvahelisele Bioohutuse Uuringute Ühingule (ISBR). Vt vastavaid linke: <http://www.ils.org/Pages/HomePage.aspx> [Linki] ja [Linki] Kaebaja viitas ka ühele Monsanto heaks töötavale GRACE liikmele.

[4] Komisjoni otsus 2011/161/EL,

[5] *"Teaduslik ja tehnoloogiline tiptase ning asjakohasus eriprogrammi eesmärkide seisukohast; projekti tulemuste väljatöötamise, levitamise ja kasutamise potentsiaalne mõju; rakendamise ja juhtimise kvaliteet ja tõhusus".*

[6] Sõltumatute ekspertide kaasamist komisjonile esitatud seitsmenda raamprogrammi ettepanekute, näiteks GRACE projekti hindamisse reguleeritakse määrusega 1906/2006 ja komisjoni otsusega 2011/161/EL, Euratom. Määruse artiklis 17 ja komisjoni otsuse punktis 3 on täpsustatud välisekspertide roll, nende valimise kord ning vahendid kõrgetasemeliste eksperditeadmiste saavutamiseks ja konfliktiolukordade vältimiseks. Eelkõige nõutakse määruse artikli 17 lõikes 3, et komisjon „*võtaks kõik vajalikud meetmed tagamaks, et eksperdil ei tekiks huvide konflikti seoses küsimusega, mille kohta ekspert peab esitama arvamuse*“. Selle eesmärgi saavutamiseks põhineb valik eelnevalt kokku lepitud objektiivsetel kriteeriumidel, samal ajal kui valitud eksperdid peavad oma ametisse nimetamisel allkirjastama huvide konflikti puudumise deklaratsiooni (iga hindamise lõpus tuleb uuesti kinnitada) ja teavitama komisjoni, kui selline konflikt tekib nende ülesannete täitmisel.

[7] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1906/2006, millega kehtestatakse ettevõtete, uurimiskeskuste ja ülikoolide Euroopa Ühenduse seitsmenda raamprogrammi meetmetes osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjad (2007–20013), artikli 17 lõige 5 : „*Komisjon avaldab kord aastas asjakohases meediakanalis nimekirja sõltumatutest ekspertidest, kes on teda seitsmendas raamprogrammis ja igas eriprogrammis abistanud*“. Vt ka punkt 29 ja joonealune märkus 8.

[8] http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html#fp7 [Linki]

Seitsmenda raamprogrammi koostööprogramm, mille raames projekti GRACE rahastati, hõlmas 11 teemat (GRACEt rahastati 2. teema raames). Iga teema kohta on olemas seitse ekspertide nimekirja, nimelt üks ekspertide nimekiri aastas (2007–2013). Iga-aastased nimekirjad, milles on esitatud ekspertide nimed, nende kodakondsus, institutsioon ja tegevusvaldkond, koosnevad keskmiselt 250 nimest.

[9] Vt joonealune märkus 7.

[10] [Koostööprogramm, toidu, põllumajanduse ja kalanduse ning biotehnoloogia teema, ekspertide nimekiri KBBE 2012.](#) [Linki]

[11] Horisont 2020 ekspertide nimekirjad on informatiivsemad, kuna need sisaldavad järgmist teavet: viimane tööandja, viimane tööandja linn, oskused ja pädevused.

[12] Nagu käimasolev programm „Horisont 2020“

[13] *Baieri Lageri* kohtuasjas otsustas Euroopa Kohus, et isikuandmeid sisaldavatele dokumentidele juurdepääsu taotlemisel hakatakse täielikult kohaldama andmekaitsemäärust 45/2001. Määruse 45/2001 artikli 8 punktis b on sätestatud kaks kumulatiivset tingimust, mis kehtivad isikuandmete edastamise suhtes. Isikuandmeid võib edastada ainult a) juhul, kui vastuvõtja teeb kindlaks andmete edastamise vajalikkuse, ja b) kui ei ole põhjust eeldada, et selline edastamine võiks kahjustada andmesubjekti õigustatud huve. Eespool nimetatud kohtuotsus nõuab, et komisjon viiks läbi asjaomaste isikute erinevate huvide vahelise tasakaalu kriteeriumi (sealhulgas nõudes, et isikuandmete vastuvõtja tuvastaks nende avalikustamise vajaduse, nn vajalikkuse kriteerium).

[14] Tegelikult oli see seitsmenda raamprogrammi 2. teema raames rahastatud uurimisprojektide põhieesmärk. Konkursikutses ise märgiti selgelt, et tööstuse kaasamine projektidesse on tungivalt soovitatav ning „*kaalutakse seotust käimasolevate/olemasolevate tegevustega geneetiliselt muundatud organismidega seotud teadusuuringute valdkonnas*“. Sellega seoses hõlmas projektikonkurss mitut teadusasutust või -organisatsiooni, keda peeti selles teadusvaldkonnas olulisteks osalejateks ja kellega kandidaatkonsortsiumid võiksid teha koostööd või jagada eksperditeadmisi.

[15] GRACE konsortsium koosneb kaheksateistkümnest osalejast (nt ülikoolid, riiklikud uurimisinstituudid, üks rahvusvaheline mittetulunduslik teadusorganisatsioon, teadmiste levitamise organisatsioonid; föderaalsete uurimisinstituudid jne) kolmeteistkümnest riigist.

[16] 2012. aasta tööprogramm „Koostöö“, 2. teema „Toit, põllumajandus ja kalandus ning biotehnoloogia“, lk 62 [\[Linki\]](#).